

DEVÁTÁ POVÍDKA PÁTÉHO DNE

Federigo degli Alberighi⁷ miluje a není milován, chová se jako kavalír, utrácí, až se přivede na mizinu; zůstane mu jediný sokol, a toho předloží své paní k jídlu, když zavítá do jeho domu, protože nemá nic jiného: když se to paní dozví, změní své smýšlení, vezme si ho za manžela a učiní ho boháčem.

NYNÍ SE SLUŠÍ, ABYCH VYPRAVOVALA JÁ: JÁ TO RÁDA UČINÍM, NEJMILEJŠÍ DÁMY, A BUDU VYPRAVOVAT PŘÍBĚH, KTERÝ JE ČÁSTEČNĚ PODOBNÝ PŘEDCHÁZEJÍCÍMU, ABYSTE SI NEJENOM UVĚDOMILY, JAKOU MOCÍ PŮSOBÍ VÁŠ PŮVAB NA UŠLECHTILÁ SRDCE, NÝBRŽ ABYSTE SE TAKÉ NAUČILY BÝT V PRAVOU CHVÍLI DÁRKYNĚMI SVÉ PŘÍZNĚ A NEPONECHÁVAT VŽDYCKY OSUDU, ABY VÁS VEDL. TEN VĚTŠINOU NEROZDĚLUJE SVÉ DARY OBEZŘETNĚ, NÝBRŽ BEZ MÍRY.

Tak tedy vězte, že v našem městě žil a možná dosud žije Coppo di Borghese-Domenichi,⁸ který se těšil mezi námi velké úctě a vážnosti, a to mnohem víc pro svůj ctnostný život než pro urozenost své krve; když tento proslulý muž, hodný věčné paměti, zestaral, rád hovořil se svými sousedy a jinými lidmi o věcech minulých: žádný člověk to neuměl lépe, spořádaněji, s lepší pamětí a ozdobnějšími slovy. Kromě jiných krásných věcí vypravoval s oblibou o tom, že ve Florencii žil kdysi mladík jménem Federigo, syn messera Filippa Alberighiho, který vynikal znalostí zbraní a dvornými činy nad všechny toskánské mladé muže. A ten se zamiloval, jak se to stává srdcím nejušlechtilejším, do urozené paní jménem monna Giovanna, která byla považována v své době za jednu z nejkrásnějších a nejpůvabnějších florentských žen; aby si získal její lásku, chodil do turnajů, zápasil, pořádal slavnosti, rozdával peníze a bez míry utrácel svůj majetek. Ale ona byla stejně počestná jako krásná a nic si nevšímala všeho, co bylo konáno kvůli ní, ani muže, který to konal.

Když tedy Federigo mnoho utrácel nad všechny své možnosti a nic nezískával, zmizelo bohatství, jak se to lehce stává, on se stal chudým a zbyl mu jen malý stateček, jehož výtěžek mu stačil taktak na živobytí, a pak ještě sokol, jeden z nejlepších na světě. A protože se mu zdálo, že nemůže žít dále ve městě podle své touhy, ačkoliv jeho láska nebyla nikdy větší, odstěhoval se do Campi na svůj stateček. Tam podle možnosti chytal ptáky, nikoho o nic neprosil a trpělivě snášel svou chudobu.

A když se tak Federigo dostal až na dno, stalo se jednoho dne, že onemocněl manžel monny Giovanni; a když viděl, že se blíží smrt, udělal poslední pořízení; a protože byl velmi bohat, učinil v něm svým dědicem synka, který už dospíval;

⁷ Už Dantův děd Cacciaguida hovoří v *Božské komedii* o této rodině jako zchudlé.

⁸ Coppo (Jacopo) Domenichi je s úctou zmiňován v Boccacciově korespondenci.